

stadsholmen

EN TIDNING FÖR STADSHOLMENS HYRESGÄSTER | NR 1 | 2025

Göran Söderström
– ett liv i byggnadsvårdens tjänst

Väggmålningar rekonstruerade
på Mariaberget

*Nu betar djur
vid Ängby slott*

Gamla detaljer från banktiden finns bevarade.

Stora salen har ett vackert ljusinsläpp.

ANRIK BANKLOKAL RENOVERAD PÅ HORNSGATAN

Lokalen på Hornsgatan, där galleri Kontrast huserade i många år, är nu renoverad. I den gamla banklokalen kommer snart en dansstudio att flytta in.

LOKALEN NÄRA SLUSSEN är bekant för många stockholmare. Här låg under flera decennier galleri Kontrast som visade fotografier. Stadsholmen har låtit genomföra en omfattande upprustning av den forna banklokalen, och snart flyttar en dansstudio in. Gamla detaljer från när det var en bank här är bevarade. Här finns massiva dörrar och vackra träpaneler. Det mäktiga takfönstret ger ett vackert ljus i denna anrika miljö.

STENMUREN HAR FÅTT NYTT LIV

STADSHOLMEN HAR NYLIGEN renoverat en stenmur intill Skärholmens gård söder om stan.

– Den hade börjat rasa, säger trädgårdssamordnare Åsa Manhem.

Stadsholmen har vackra stenmurar på flera håll i beståndet – några större finns bland annat i Vita Bergen, vid Färggårdstorget och på Söder Mälarstrand.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Hoppas vi ses på gården!

SEDAN MÅNGA ÅR har vi på Stadsholmen tillsammans med många andra allmännyttiga bostadsbolag hört av oss till er hyresgäster med frågor.

Hyresgästenkäten är en etablerad form för oss, med syftet att få veta hur du trivs med ditt boende.

Nu tar vi ett ytterligare steg i detta sammanhang – och ställer våra frågor över hela året. Det nya konceptet för hyresgästenkäten innebär att vi tittar på era svar varje månad. Enkäten skickas ut till er i omgångar tolv gånger per år – fördelat på våra olika områden som ni hyresgäster bor i.

Tanken med detta är att vi ska kunna få en mer löpande förståelse för vad ni som hyresgäster efterfrågar – avseende felanmälan, renhållning, kontakterna med oss och andra allmänna förvaltningsfrågor.

VI KOMMER OCKSÅ att bjuda in till "gårdsmöten" där vi kan ses och prata om stort och smått. Då är du som hyresgäst välkommen att träffa kundvärdar, och andra från Stadsholmen, och ge dina synpunkter på ett mer avslappnat sätt.

Enkäter och webbaserade undersökningar i all ära – ett personligt möte ger ofta bättre möjligheter att samtala kring sådant som är aktuellt – både för dig som är Stadsholmenhyresgäst – och för oss som jobbar här på Stadsholmen.

Hoppas vi ses!

FREDRIK JUHNELL
FÖRVALTNINGSCHEF

FOTO: KRISTIAN POHL

FOTO: MATS LUNDQVIST

Fåglar hälsar välkommen till parken

Dessa båda fåglar sitter uppflugna vid ingången till Ivar Lo:s park på Bastugatan på Söder. Tidningen Stadsholmen kan inte artbestämma dem – men vågar man chansa på blåmesar?

TIDNINGEN STADSHOLMEN

ADRESS: Stadsholmen, Söder Mälarstrand 21, 118 20 Stockholm

TELEFON: 08-508 365 50 | E-POST: annika.gerdin@stadsholmen.se

REDAKTÖR: Mats Lundqvist | REDAKTION: Anna Birath,

Annika Gerdin, Fredrik Juhnell, Peter Hjørter

ANSVARIG UTGIVARE: Fredrik Juhnell

FORMGIVNING: Ellen Rizzi | TRYCK: Tellogruppen AB

OMSLAG: Vid Ängby slott betar nu djur från 4H-gården.

OMSLAGSFOTO: Kristian Pohl

STADSHOLMEN

Stadsholmen är ett fastighetsföretag med ett unikt uppdrag – att äga, rusta upp och förvalta hus med stora antikvariska värden i Stockholms stad. Läs mer om oss på www.stadsholmen.se och följ oss även på Facebook.

Stefan Stenberg är ny reparatör

Stefan Stenberg har bred erfarenhet från allmännyttiga bostadsbolag i Stockholm.

Sedan ett par månader är Stefan Stenberg ny reparatör på Stadsholmen. Han kommer närmast från en liknande tjänst på Stockholmshem.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

STEFAN HAR JOBBAT på vår branschkollega Stockholmshem i inte mindre än 22 år.

– I många år var jag tvättstugereparatör, säger han. Men de senaste tio åren arbetade jag som områdestekniker.

Stefan såg Stadsholmens jobbannons på Facebook.

– Jag tyckte det lät intressant att jobba med gamla hus, så jag skickade in en ansökan.

Stefan är urstockholmare, född på Södersjukhuset och uppvuxen i Stuvsta i Huddinge. Han bor fortfarande kvar i kommunen och har sambo och två barn.

– Jag bor i en villa som är byggd på 1950-talet, berättar han. Så jag pysslar med gamla hus också på fritiden.

Nu är balkongen klar!

Den balkong som renoverats vid Centralbadet är nu färdig. Nästan 120 år efter att den byggdes är den åter klar att användas.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

BALKONGEN PÅ DET så kallade Härlemanska huset är ett i sammanhanget nytt tillskott på byggnaden. Den byggdes 1906 och blev ett uppskattat tillägg på 1700-talshuset. Den är gjord i sandsten och betong och har fått en ny gjuten botenplatta, vilket vi skrev om i förra numret av tidningen.

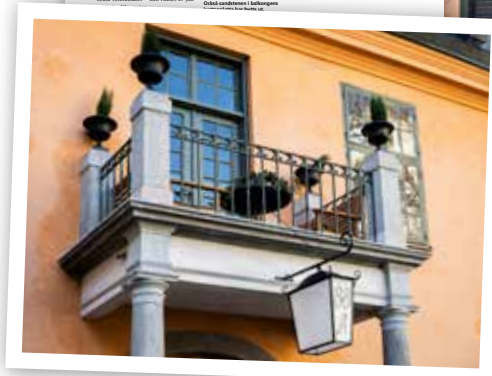
Lagom till arkitekten Carl Härlemans bröllop 1748 inreddes huset för att passa arkitekten som var ansvarig för färdigställandet av Stockholms slott efter Tessins död 1728.

1901 köptes huset av en annan arkitekt – Wilhelm Klemming. Det var han som lät bygga balkongen. Han ritade också Centralbadet som ligger strax intill.

Den renoverade balkongen är i bruk igen. Om du går in på gården vid Centralbadet så ser du den.

Balkongen byggdes 1906 men huset är äldre än så.

Göran Söderström trivs på Falkenbergsgatan. De franska paperstapeterna på väggen visar scener ur berättelsen om Amor och Psyke.

NEDAN: Göran har sparat alla utgåvor av sin bok "Så renoveras torp och gårdar".

Göran Söderström Ett liv med gamla hus

Byggnadsvårdaren, konstvetaren och författaren Göran Söderström har ägnat stora delar av sitt liv åt gamla hus. Han sitter också i Stadsholmens kulturbusråd. Vi har träffat honom i lägenheten på Djurgården.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

Precis mellan Liljevalchs konsthall och Gröna Lund ligger Stadsholmens hus på Falkenbergsgatan. Göran Söderström tar emot ett par trappor upp och välkomnar till den ljusa våningen. På golvet i vardagsrummet står öppnade champagneflaskor i presentförpackningar och påminner om att han fyllde 90 år i november.

– Jag har bott i huset sedan 1960-talet, berättar han. Men inte hela tiden i just den här lägenheten. Atmosfären och den fantastiska utsikten bidrar till trivseln.

Genom fönstren mot gatan har man Kastellholmen rakt fram och ser bra ända bort till Slussen. Nöjesfältets närvaro är också högst påtaglig – vi befinner oss i ett av stadens mest turisttåta kvarter.

GÖRAN SÖDERSTRÖM KANSKE är mest känd för sin Strindbergsforskning. I början på 1970-talet disputerade han vid Stockholms universitet. Hans avhandling benämns ofta som ett standardverk avseende Strindberg som konstnär.

– Det dröjde ju väldigt länge innan Strindberg fick uppmärksamhet som målare, säger Göran. Hans tavlor rönge ingen större uppskattning och värdet på dem var ringa. Jag drev ett galleri på 1960-ta-

Förutom konst löper byggnadsvården som en röd tråd genom Görans liv. Han är bland annat medförfattare till boken "Så renoveras torp och gårdar" som utkommit i mängder med upplagor.

let och ställde då ut Strindberg. Man kan väl säga att den utställningen öppnade många ögon för det säregna konstnärskapet.

Förutom konst löper byggnadsvården som en röd tråd genom Görans liv. Han är bland annat medförfattare till boken

Som Djurgårdsbo känner jag förstår för min närmiljö och är med i hembygdsföreningen här ute.

”Så renoveras torp och gårdar” som utkommit i mängder med upplagor. Han har sparat varje utgåva och samlingen har en egen rad i bokhyllan.

– Det var jag och Ove Hidemark som fick idén att göra boken. Sedan har den blivit oerhört populär och intresset för byggnadsvård tycks ju bara öka.

PÅ DET PRIVATA planet har han också renoverat hus. Tillsammans med sin make Axel Unnerbäck vårdar han den så kallade Acharii-Bergenstråhlska gården i Vadstena. Huset visas ibland för bokade grupper. Paret har också engagerat sig för bevarandet av den lilla stadens medeltida kärna.

– Huset vi bor i där nere är ett byggnadsminne, berättar Göran Söderström.

FAKTA

- Göran Söderström är född 1934 och har varit verksam som bland annat forskare, gallerist och författare.
- Han har varit chef för Strindbergsmuseet och sekreterare i Skönhetsrådet. Han har också varit chef för Stockholmia förlag som har som uppdrag att tillgängliggöra forskning och litteratur om Stockholm.
- Som docent har han varit verksam både på Stockholms och Lunds universitet.
- Göran Söderström och hans make Axel Unnerbäck var det första paret i Sverige som ingick registrerat partnerskap. Sedan 2009 är de gifta med varandra.

Vi är där mycket och det har förstås varit roligt för oss båda att vi delar samma intresse för byggnadsvård.

För Stadsholmen har han engagerat sig både som hyresgäst och som expert. I många år har han suttit i den rådgivande krets som Stadsholmen använder som sin expertgrupp – Kulturhusrådet.

– Det har varit roligt att engagera sig för bolagets hus, säger han. Och som Djurgårdsbo känner jag förstås för min närmiljö också och är med i hembygdsföreningen här ute. Det har ju varit en del turer – Gröna Lunds byggplaner här framför huset är inte stoppade, bara vilande för ögonblicket. Ett Stadsholmenhus som jag arbetat med i min roll som medlem i Kulturhusrådet är Lilla Hasselbacken – i samband med att huset skulle målas om.

SIN ÅLDER TILL trots har han fortfarande flera uppdrag. Min fråga hur han orkar, och om det inte är jobbigt med trapporna (huset saknar ju hiss) avfärdar han med en handrörelse:

– Än så länge går det bra tycker jag. I går var det möte med Strindbergs-sällskapet och senare i veckan åker jag till Kavalla i Grekland. Svenska Institutet har en stipendiebostad där som jag arbetat med och som fungerar som ett forskningscenter.

NEDAN: Göran Söderström har bott i huset sedan 1960-talet.

Getterna heter Greta, Ines och Kiara. Djurskötarna heter Iris, Sara och Tuva.

Djuren betar på Ängby slott

Stadsholmen har nyligen upplåtit en bit mark intill Ängby slott i västerort till får och getter.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

– Vi hörde av oss till Stadsholmen och föreslog att våra får kunde fungera som gräsklippare, säger David Andersson på Björklunds hage 4H. Och det tyckte de var en bra idé.

Getterna på bilderna är bara på promenad i området, till en början är det endast får som ska beta på platsen.

– På sikt kanske getterna också ska få beta, säger David.

– Det är en bit ängsmark som vi hyrt ut, berättar lokalförhandlare Caroline Blitz. Det är 4H-gården intill som ska ha djur där. Stadsholmen hoppas att djuren ska trivas. Caroline menar att det är en uthyrning av det ovanligare slaget.

– Oftast behövs ju nyckelhantering och sådant när vi hyr ut. Vi tror inte heller att djuren kommer att göra någon felanmälan.

Som vanligt kom blommorna tidigt vid Kristinehovs malmgård.

Vårstädningen är igång!

Stadsbolmen är i full färd med att förbereda utemiljöerna för den varma årstiden.

text & foto: **MATS LUNDQVIST**

– SENAST DEN SISTA april ska utemöblerna vara på plats, säger trädgårdssamordnare Åsa Manhem.

Inför våren och sommaren ställs det i ordning på uteplatser och gårdar. Successivt görs sandsopning för att återställa efter vinterns halkbekämpning. Stads-

holmens entreprenör rensar också brunnar och städar i rabatter.

– Ett tips är att vänta med fönsterputsningen tills vi varit och sandsopat, säger Åsa.

Det dammar ju ofrånkomligen en hel del när man gör det.

Utemöblerna, som ställs undan under vintern, ska som sagt vara på plats senast den sista i denna månad:

– De som varit i dåligt skick byter vi ut – så det är alltid några gårdar som får nya möbler. Annars oljar vi in och ser till att de är i bra skick.

Tydliga krav för hyresgäster som har egen trädgård

Stadsbolmen har flera hus där hyresgästen själv måste sköta trädgården som hör till fastigheten. Nu vill Stadsbolmen tydliggöra vad som krävs av alla som bor på det sättet.

text & foto: **MATS LUNDQVIST**

CIRKA 50 HYRESGÄSTER inom Stadsholmen sköter själva sin trädgård. Det handlar om boende i hus där det bara finns ett hushåll.

Bor man med egen trädgård måste man själv bland annat klippa gräset, gödsla, rensa ogräs och vattna. På vintern sköter man också sin snöröjning och halkbekämpning själv.

– Man får alltså inte någon hjälp av Stadsholmen med dessa saker, säger trädgårdssamordnare Åsa Manhem. Den som av till exempel hög ålder inte orkar med sin trädgård får själv ordna med att ta hjälp, och i så fall bekosta det själv. Och man har krav på sig att det ska se prydligt ut.

– På en del håll är det för mycket skrot, säger Åsa. Det ska vara städat – det handlar bland annat om att hålla skadedjur som råttor borta.

Frukträden beskärs av Stadsholmens entreprenör.

Man får inte heller ha kompostmaterial mot plank, staket, trädstammar eller fasader. Vill man ha en trädgårdskompost ska den hållas i en låda eller ett galler.

Ett tips är att skaffa en liten kompostkvarn om man har mycket ris så kan det flisas och användas i komposten och bli ny jord till trädgården.

– Vi funderar på att göra besiktningar av gårdar för att stötta om hyresgäster vill ha tips, säger Åsa Manhem. Viktigt att komma ihåg är att man inte får bygga saker, spika i träd eller sätta upp gungor eller hängmattor i träden. Och all beskärning av träden sköts av Stadsholmens entreprenör.

Skulpturen är gjord av företaget Ravenwood som är en del av Jackson trädvärd.

Sjukdomsdrabbat träd blev skulptur

FÖR EN TID sedan stod den klar – en spännande träskulptur i Tantolunden! Den ligger på andra sidan kullen om man utgår från Ekermanska malmgården.

Trädet var drabbat av almsjukan, men en högstubbe bevarades och har nu förvandlats till ett med mobilkamera flitigt avbildat konstverk i parken.

Just Tantolunden har varit hårt drabbad av almsjuka. Inte färre än ett 60-tal träd av arten har fallits.

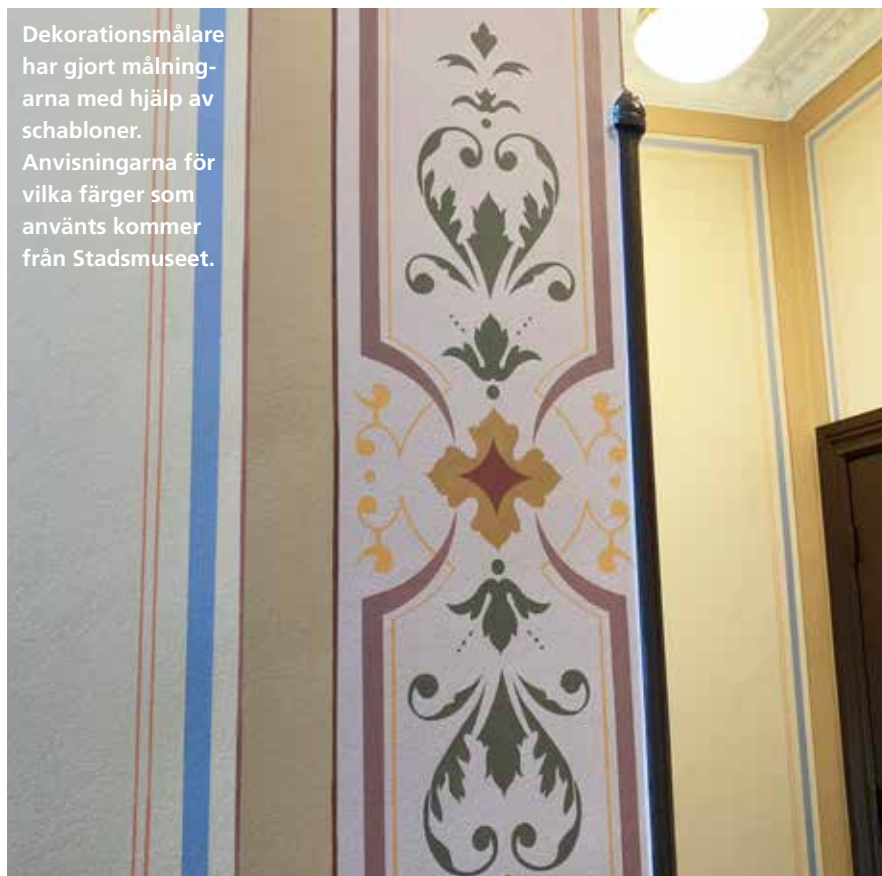
text & foto: **MATS LUNDQVIST**

BYGGNADSVÅRD

Trapphus renoverat på Bastugatan

På Bastugatan 40 har Stadsbolmen nyligen färdigställt en renovering av trapphuset.
– Vi har bland annat rekonstruerat gamla väggmålningar, säger fastighetsingenjör Mikael Östling.

text: MATS LUNDQVIST foto: MATS LUNDQVIST, KRISTIAN POHL

Dekorationsmålare har gjort målningarna med hjälp av schabloner. Anvisningarna för vilka färger som använts kommer från Stadsmuseet.

Nyttillverkade amplar ger ett vackert ljus.

De pampiga fasaderna utgör ett känt blickfång på Mariaberget.

DET PAMPIGA HUSET uppfördes 1889 efter ritningar av Kasper Salin (som givit namn åt arkitekturpriset Kasper Salin-priset). Huset bildar tillsammans med grannfastigheten den så kallade Målarborgen, en känd siluett på Mariaberget. Här bodde också konstnären Eugen Jansson – kallad "Blåmålaren".

När det gjordes en färgundersökning i huset upptäcktes dekormålerier på väg-

garna. Dessa har nu rekonstruerats med hjälp av schabloner och dekorationsmålare har arbetat med detta. Stadsmuseets antikvarie Sofia Sternegård har gjort anvisningarna till vilka kulörer som använts. Armaturerna har också bytts ut till amplar som ger ett vackert ljus.

– Vi har också dragit ny el i trapphuset, säger Mikael Östling. Det är roligt att göra en sådan här renovering – resultatet har blivit väldigt fint.